

PLANINARSKI DOMOVI I PONAŠANJE U NJIMA

Jesi li kada bio u nekom planinarskom domu? Vjerojatno je tvom dolasku u dom prethodio naporan uspon i jedva si dočekaao da se odmoriš u planinarskom domu. Za planinara koji se sprema za izlet veoma je važno da zna postoji li na njegovom putu kuća u kojoj će se moći odmoriti, skloniti od nevremena, ili u slučaju da se sprema na višednevni izlet, da zna gdje će moći prenoćiti. A upravo tome služe planinarski domovi u našim planinama.

Osim planinarskih domova, postoje još i planinarske kuće i skloništa. Dok su planinarski domovi redovno otvoreni vikendom, planinarske kuće otvorene su povremeno ili po dogovoru s domarom. Za razliku od domova i kuća, planinarska skloništa pružaju privremen i manje udoban smještaj, a otvorena su stalno (vrata nisu zaključana).

U Hrvatskoj danas imamo 40 planinarskih domova, 55 planinarskih kuća i 40 planinarskih skloništa. Zanimljivo je i da se u Hrvatskoj nalazi najniže smještena planinarska kuća na svijetu. To je planinarska kuća «Snijeg do mora» na otoku

lžu, na visini od 80 centimetara iznad mora (!). U Jablancu pod Velebitom nalazi se također jedna planinarska kuća, smještena 20 metara iznad obale mora. Najviše smješteni planinarski dom u Hrvatskoj je planinarski dom »Zavižan«, na kojemu je smještena i poznata meteorološka postaja.

Najviše planinarskih domova ima na Medvednici iznad Zagreba i u Samoborskom gorju (na Medvednici ih je 12, a u Samoborskom gorju 7). Kod njih se svakoga vikenda okupljaju mnogobrojni planinari i izletnici. Zanimljivo je znati da se prvi planinarski dom u Hrvatskoj nalazio upravo na Medvednici, a otvoren je godine 1877. Bio je to ujedno i prvi planinarski dom u ovome dijelu Europe. Taj je dom nosio ime »Gradska kuća« jer je bio omiljeno izletište zagrebačkih građana, a godine 1925., u prigodi proslave tisuću godina krunidbe kralja Tomislava, preimenovan je u »Tomislavov dom«. Danas njegovu tradiciju i ime čuva suvremeni hotel nadomak vrha Sljemena.

Planinarski dom *Grafičar*, Medvednica, foto: Željko Poljak

Osnovne informacije o planinarskim domovima mogu se naći na web stranici Hrvatskog planinarskog saveza: <http://hps.inet.hr>.

Prije polaska na izlet valja se dobro raspitati hoće li dom biti otvoren. To je posebno važno kada se spremamo na višednevni izlet, jer ti izleti osim pješačenja obuhvaćaju i noćenje u planini. Imaj na umu da su noći u planini redovito vrlo hladne. U svako doba godine i za spavanje ponesi toplu odjeću. Posjeduješ li spavaću vreću, ponesi je sa sobom na svaki višednevni izlet.

U svim planinarskim domovima na snazi je jedinstven kućni red. Tim redom zabranjeno je pušenje, pogotovo u blagovaonicama i spavaonicama, za ulazak u spavaonice potrebno je nositi papuče, a nakon 22 sata posjetitelji su dužni omogućiti umornima miran san.

U planinarskim se domovima smije jesti i piti vlastita, donesena hrana i piće. Pravilo je i da se prilikom dolaska u planinarski dom u kojem ćeš noćiti treba predstaviti domaru ili dežurnom planinaru, a nakon boravka planinarski dom treba za sobom ostaviti u stanju kakvom je bio prije ili još boljem, kako bi sljedeći posjetitelji mogli u njemu ugodno boraviti.

Planinarski dom *Schlosserov dom*, Risnjak, foto: Željko Poljak

Peta eko-zapovijed

Čvrsto se drži vlastitog načela da nakon tvog odlaska iz nje, u planini ne smije ostati nikakvih štetnih tragova tvog posjeta!

Alan Čaplar

Planinarsko sklonište *Rossijevo sklonište*, Velebit, foto: Alan Čaplar